

Asia: VN/27452/2020

Kysely media-alan toimijoille: kokemuksia voimassa olevan julkisuuslain soveltamiseen liittyvistä keskeisistä haasteista ja julkisuuslainsäädännön kehittämistarpeista media-alan näkökulmasta

Alla on esitetty työryhmän toimeksiannon pohjalta kysymyksiä julkisuusperiaatteen toteutumisesta. Pyydämme vastamaan esitettyihin kysymyksiin lyhyesti, mutta mahdollisimman konkreettisesti ja selkeästi. Voitte konkretisoida havaintojanne tarvittaessa esimerkkien avulla.

1. Toteutuuko julkisuusperiaate riittävällä tavalla viranomaisten toiminnassa? Jos ei, niin mitkä ovat toteutumisen keskeisimmät esteet?

Julkisuusperiaate toteutuu useimmiten riittävällä tavalla viranomaisten toiminnassa. Tämä vastaus, kuten myöhemmätkin vastaukset, perustuu jäsenistölle tehtyyn kyselyyn.

2. Liittyykö tietojen saamiseen julkisuuslain nojalla käytännön haasteita? Jos liittyy, niin kuvatkaa tarkemmin millaisia?

Käytännön haasteita esiintyy. Esimerkiksi viranomaisen saattaa epäröidä tai arastella vastaamista, jos tietopyyntöön liittyy maahanmuutto- tai maahanmuuttaja-aiheita. Viranomaisen saattaa olla myös vaikeasti tavoitettavissa.

3. Oletteko havainneet julkisuuslain säännöksissä epäselvyyttä, ristiriitoja tai tulkinnanvaraisuutta, jotka vaikeuttavat olennaisesti säännösten soveltamista? Nimetkää ongelmia aiheuttavat lainkohdat ja kuvatkaa havaintoa tarkemmin.

Säännösten tulkinnanvaraisuus on suuri: osa viranomaisista tulkitsee lakia ja säännöksiä hyvin tiukasti, osa huomattavasti väljemmin.

4. Oletteko havainneet tiedon pyytäjien oikeusturvaan tai noudatettaviin menettelysäännöksiin (julkisuuslain 4 luku) liittyviä epäkohtia? Kuvatkaa tarkemmin millaisia?

-

5. Ovatko digitalisaatio, muuttuneet tiedonkäsittelytavat tai muut muutoksettoimintaympäristössä aiheuttaneet kokemuksenne mukaan haasteita julkisuuslain soveltamisessa tai julkisuusperiaatteen toteutumisessa? Jos ovat, niin kuvatkaa näitä muutoksia ja sitä miten ne vaikuttavat julkisuusperiaatteen toteutumiseen?

Digitalisaatio on pääsääntöisesti helpottanut ja nopeuttanut tiedonsaantia.

6. Mitkä ovat julkisuuslain kiireisimmät muutostarpeet? Mainitkaa enintään kolme tärkeintä.

- Tietopyyntöjen pitkiksi koettujen käsittelyaikojen lyhentäminen.
- Säännösten tulkinnanvaraisuuden vähentäminen.

7. Muut mahdolliset kommentit ja toiveet, joita haluatte välittää työryhmälle julkisuuslain ajantasaistamistyössä huomioon otettavaksi.

Julkisuuslain soveltaminen vaatii tarkennuksia ja soveltamisohjeita. Terveystoimittajat ry pitää julkisuuslain ja säädösten kehittämistä tärkeänä ja kiittää mahdollisuudesta vastata oikeusministeriön kyselyyn.

Karhula Anna-Liisa
Terveystoimittajat (Hälsojournalister, Health Journalists) ry